

til et andet Aar, maa jeg finde mig veri. — Jeg kommer saa endelig til det sidste Forslag, hvor jeg til min Bedrøvelse har set, at det hele Udvalg er eniat i ikke at anbefale den Forhøjelse af Summen til Bygningen af et Provinsarkiv her i Kjøbenhavn, som jeg har foreslaaet, og som jeg har været nødsaget til at foreslaa. Sagen forholder sig saaledes: Det er ganske sikkert, at der tidligere fra Ministeriets Side er angivet, at et Provinsarkiv her i Kjøbenhavn vilde kunne bygges for 200,000 Kr., men man maa dog billigtvis betænke, at denne Angivelse er fremkommen paa et tidligere Stadium, paa et Stadium, hvor man vidste, at man kunde faa en saadan Bygning bygget i Viborg for 150,000 Kr., og hvor man gik ud fra den Beregning, at naar det, som Arkivet her i Kjøbenhavn skulde indeholde, var en Tredjedel mere, maatte Bygningen ogsaa være en Tredjedel større, og derfor maatte den kunne bygges her for 200,000 Kr. Man maa billigtvis indrømme, at denne Angivelse kunde kun betragtes som kalkulatorisk, som omtrentlig. Nu har det vist sig, at siden Arkivbygningen i Viborg blev paabegyndt, og Kontrakter derom vare blevne sluttede, ere Priserne for Materialer, Arbejds løn etc. i al Fald for Materialernes Vedkommende — steget 10—15 pCt. Endvidere er man sikker paa, at her i Kjøbenhavn vil et saadant Byggeforetagende blive dyrere end ovre i Viborg. Det vil sandsynligvis blive en ca. 20—25 pCt. dyrere. Hvis man lægger disse to Ting sammen, vil man finde, at i Forhold til Arkivbygningen i Viborg, som koster 150,000 Kr., burde den i Kjøbenhavn koste 250,000 Kroner. Der blev udstrebet en Slags Konkurrence o: Ministeren har henvendt sig til 4 yngre Arkitekter om at indsende deres Planer til en Arkivbygning her i Kjøbenhavn. Der er ganske sikkert overfor disse Arkitekter udtalt, at Bygningen burde kunne bygges for 200,000 Kroner, men paa den anden Side, det, som der særlig er lagt Vægt paa, som er fordret af dem, er, at Bygningen skulde have en vis bestemt Størrelse, skulde kunne rumme en vis bestemt Mængde af Arkivsager, og desuden er der stillet til dem alle de Fordringer, som i saa Henseende maatte stilles. Den Plan, som efter vedkommende Rigsarkivars Udtalelse ubetinget er den bedste af de indkomne, vilde, hvis den skulde udføres ganske, som den er projekteret, koste godt og vel 300,000 Kroner. Jeg erklærede, at dette kunde jeg ikke komme og foreslaa Rigsdagen, da vi ere gaaede ud fra en Bygning paa ca. 200,000 Kroner, og der blev derfor foretaget

alle de Indskrænkninger, som paa nogen Maade vare forsvarlige, og det lykkedes da at faa den sat ned med omtrent 60,000 Kroner til 246,000 Kroner. Længere vil jeg ikke se mig i Stand til at faa denne Bygning bragt ned, hvis man da stiller den Fordring, som efter min Mening fornuftigvis bør stilles, at Bygningen skal have den Størrelse, som forlanges, for at den kan indeholde den Masse af Arkivsager, som paa regnes. Der er intet i Vejen for, at der jo kan bygges en Bygning for 200,000 Kr., naar man saa i Stedet for at gøre den paa 3 Etager vil gøre den paa 2 Etager og sige, at den ikke skal rumme mere end Arkivbygningen i Viborg. Derfor er der selvfølgelig intet i Vejen, og det vil være tilstrækkeligt for en vis Arrække, men det vilde være, økonomisk set, ganske overordentlig usfornuftigt; thi den Tid vil komme om ikke saa overordentlig lang Tid — det er jo umuligt at beregne i Forvejen, hvor længe det vil vare — hvor man vil blive nødt til at bygge en ny Bygning ved Siden af. Den Bygning, som nu opførtes med 2 Etager, i Lighed med den i Viborg, vilde ikke uden en fuldstændig Omkastning, som vilde ødelægge baade dens Indre og Ydre, kunne fuldføres paa den Maade, at man satte en Etage til; det vil ikke være muligt. Man vil altsaa blive nødt til at bygge en ny Bygning, og man vil da komme til det Resultat, at det ikke var det allerfjogeste, man havde gjort, nu at indskrænke Bygningens Størrelse saa meget, som er forlangt. Det ærede Finansudvalg har endvidere forlangt, at den Plads, hvorpaa Bygningen skal opføres, skal indskrænkes. Herpaa kan jeg heller ikke gaa ind. Den Plads, hvorpaa Bygningen skal bygges, er jo ikke i og for sig saa overordentlig stor, men man har ønsket at holde en ligesaa stor Plads til Raadighed for Fremtiden; thi selv om man vil bevilge mig alle de 246,000 Kr., er der ikke nogen Tvivl om, at en Gang om 50 Aar eller noget længere vil man komme til det Tidspunkt, hvor man ønsker at udvide Bygningen, og saa vil det være ganske overordentlig usfornuftigt at bortselge et saadant Terræn og saa opført store Kaserne der, saaledes at man ikke længere kan raabe derover; det vil være ganske overordentlig usfornuftigt. Hvis der endda var Tale om at købe en Grund, saaledes at det var ligefremme positive Udgifter, der skulde gøres, saa kunde jeg forstaa det, men Talen er kun om at benytte en Grund, som var i Sadenrigsministeriets Besiddelse og af det nu er overdraget til Kultusministeriet. Man mister kun en Indtægt og en Indtægt, som man til syvende og